

**Katedra filozofie FFUP
Hodnocení bakalářské DP**

Jméno studenta	Martin Rusňák					
Název práce	Heuristiky a biasy					
Hodnotil	jméno			datum		
Oponent práce	Mgr. Filip Tvrďý, Ph. D.			31. května 2014		
Stupeň hodnocení (označte „X“)	A = 1	B = 1,5	C = 2	D = 2,5	E = 3	F = 4
						X

Podrobné hodnocení práce

Hodnocení (+)	Stupnice					Hodnocení (-)
	1	2	3	4	5	
1. Probíhaly pravidelné konzultace						1. Konzultace neproběhly
2. Znalost literatury k tématu			X			2. Neznalost literatury k tématu
3. Dostatečný počet použitých relevantních zdrojů				X		3. Nedostatečný počet relevantních zdrojů
4. Dostatečný počet odkazů				X		4. Nedostatečný počet odkazů
5. Dobrá struktura práce a formální správnost			X			5. Špatná struktura práce a formální nesprávnost
6. Dobrá logická výstavba textu					X	6. Špatná logická výstavba textu
7. Dobrý úvod			X			7. Nedostatečný úvod
8. Kriticky hodnotí zdroje				X		8. Nehodnotí použité zdroje
9. Obsahuje analýzu problému				X		9. Nevykazuje analytické schopnosti
10. Zřetelná metodologie			X			10. Bez metodologického ukotvení
11. Ucelený závěr					X	11. Nedostatečný závěr
12. Správně vedený vědecký aparát			X			12. Nesprávně vedený vědecký aparát
13. Kvalitní jazykové podání (stylistika a gramatika)	X					13. Špatné jazykové podání
14. Přílohy (nepovinné)						

Slovní hodnocení:

Předložená bakalářská práce má vynikající vlastnost: je skvěle stylisticky napsána a neobsahuje gramatické chyby. Naneštěstí je to typ textu, který se hodí nanejvýš do žánru popularizující literatury a nemá šanci obstát jako práce vědecká či akademická. Své výtky pro přehlednost rozdělím do několika skupin:

1. Práce má defektní strukturu, protože nevede k obhajobě či kritice žádného stanoviska (viz nicneříkající závěr na dva odstavce, s. 39). Zdá se mi, že si diplomant v podstatě náhodně vybral několik heuristik a biasů, které velice stručně představil, a nic víc. V úvodu práce píše: "[F]ilozofické konotace pojednávané látky jsou patrné. Téma heuristik a biasů se dotýká epistemologie, racionality, filozofie mysli a dalších filozofických témat a oborů." (s. 6). V průběhu psaní se ale už k filozofickým důsledkům teorie duální mysli vůbec nedostane a text tak nejvíce ze všeho připomíná hezky napsaný referát z úvodu do sociální psychologie. Přiznám se, že netuším, proč je vůbec předkládán jako bakalářská práce na katedře filozofie.

2. Diplomant hned v úvodu varuje: "Práce je esejisticky laděná. Její ambicí je být čtivou a široce přístupnou. Dovolil jsem si proto uchýlit se v některých případech k mírné nadsázce." (s. 7). I když si čtivosti velice vážím, neměl by se autor vědeckého textu uchýlovat k nadsázce a měl by se pokusit své

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení bakalářské DP

myšlenky formulovat co nejpřesněji. Zde se naneštěstí čtenářská přístupnost střetla s vágností, kdy diplomant svá tvrzení velice často nedokládá argumentem ani odkazem na zdroj. Čtivost je navíc někdy zvyšována dosti neoriginálními způsoby, takže například třetí kapitola o biasech svou formou nápadně připomíná Dobelliho knihu z roku 2012, kde je v názvu podkapitol také často otázka začínající na "Proč...".

3. Zdaleka největší problém vidím v práci s použitou literaturou. Důsledně vzato pracuje diplomant jen se šesti populárně-naučnými knihami v českých překladech: Ariely 2009, Ariely 2011, Cialdini 2012, Dobelli 2012, Kahneman 2011 a Taleb 2011 (jedenkrát je navíc zmíněn Lehrer 2010). Jsem přesvědčen, že na úrovni bakalářské práce je taková míra triviálnosti nepřijatelná; představme si pro srovnání situaci, kdy by diplomant zpracovával nějaké výsostně filozofické téma jen za pomoci Anzenbacherovy, Störigovy či Blechovy přehledové příručky z dějin filozofie. Samotná bibliografie je velice zavádějící, protože obsahuje řadu textů, které ale diplomant v práci ani jednou necituje a které mají zřejmě tvořit jen jakýsi širší kolorit: např. Hippel a Trivers 2011, Nisbett a Wilson 1977, Ridley 2007, Weinstein 1980. Dokonce i klíčový článek Kahneman a Tversky 1974 je citován dosti účelově a vždy ve spojení s jinou popularizující monografií - viz pozn. 18 a 28. Skutečnost, že je takřka celá bibliografie beze zmínky převzata ze sylabu mého kurzu "Kognitivní chyby a biasy" (<http://sites.google.com/site/analytickafilosofie/kcb>), který diplomant před časem absolvoval, nesvědčí o ničem dobrém. Například Ridleyho kniha v mém kurzu sloužila pro přiblížení teorie racionální volby, o níž se diplomant ani nezmiňuje.

4. Diplomant často předkládá klasické teorie zprostředkovaně přes sekundární literaturu nebo bez uvedení zdroje: Stanovich a West (s. 10), Schwarz (s. 17), Slovic (s. 18), Bargh (s. 21), Wason (s. 25), atd. Někdy má toto opomíjení primárních pramenů fatální důsledky: např. Barghova hypotéza primingu je diplomantem akceptována zcela nekriticky, i když je v současnosti předmětem obrovských metodologických sporů mezi sociálními psychology (srov. např. Kahnemanův otevřený dopis *Nature* z 26. září 2012). V práci tohoto typu by se také rozhodně neměly objevovat vágní formulace jako (nespecifikované) "výzkumy" (s. 8) nebo "několik studií" (s. 28). Autor někdy úmyslně rezignuje na sebemenší snahu o vědeckost svého psaní, jako když například na s. 11 píše: "Pokoušet se vyjmenovat všechny náležitosti, které zajišťuje Systém 2, by bylo zdlouhavé, nudné, neúplné a zbytečné."

5. Práce obsahuje celou řadu dalších kontroverzních tvrzení, jejichž opodstatněnost je přinejmenším problematická, např.: "Náš mozek má rád pluralitu." (s. 7), "Základní metodou výzkumu mysli v humanitních vědách je experiment." (s. 9), celá kryptická pozn. 35, atd. Na s. 11 diplomant píše, že "Systém 2 se uplatňuje všude tam, kde není dostačující automatická činnost Systému 1". Opomíjí tak možná nejpodstatnější vlastnost obou systémů, kterou není součinnost či komplementarita, ale naopak častá protikladnost a rivalita.

Nejsem si jistý, nakolik probíhaly konzultace mezi školitelem a diplomantem, a vedení diplomanta se navíc ještě možná zkomplikovalo pozdní změnou tématu bakalářské práce. Domnívám se ale, že práce tohoto typu nemůže být považována za dostačující. Hodnotím ji proto **stupněm F** a **neodporuji k obhajobě**.